

Novosti

SVJETSKI DAN PROTIV RAKA

U Hrvatskoj godišnje od raka oboli oko 23.000 ljudi, a umre njih oko 11.000

Borba protiv raka Vladin je prioritet u ovoj godini, zbog čega je u Vladin plan reformi uvršteno donošenje Nacionalnog plana protiv raka, s ciljem osvjesticavanja javnosti o raku kao velikom javnozdravstvenom problemu, poboljšanja prevencije i odaziva na preventivne preglede te poboljšanja dijagnostike i terapije za svakog oboljelog, izjavio je u ponedjeljak ministar zdravstva Milan Kujundžić u povodu Svjetskog dana protiv raka. U Hrvatskoj godišnje od raka oboli oko 23.000 ljudi, a umre njih približno 11.000.

"Danas je Svjetski dan protiv raka, koji obilježava cijeli svijet, a ujedno počinje i Hrvatski tjedan protiv raka. Nažalost, predviđa se da će broj umrlih u svijetu u idućih dvadeset godina s 18 milijuna godišnje porasti na oko 30 milijuna. U Hrvatskog godišnje oko 23.000 ljudi oboli od raka, a predviđa se porast toga broja slično kao i u svijetu", rekao je Kujundžić na konferenciji za novinare.

U tijeku je e-savjetovanje o Nacionalnom planu protiv raka. Stručnjaci koji su na njemu radili očekuju da će biti usvojen u proljeće, a njegova bi provedba ušla u proračunsko financiranje od iduće godine. Ministar kaže da su dosad stigle brojne međunarodne recenzije i sugestije za poboljšanje plana. Kujundžić je istaknuo kako Hrvatska prati svjetske trendove u liječenju raka kada su u pitanju novi lijekovi, a lani je nabavljen i znatan broj CT i MR uređaja, kao i linearnih akceleratora te gama-književnosti raka. Hrvatska po čimbenicima rizika i svjesnosti pripada među najgo-

re zemlje, a po screeningu, dijagnostici i terapiji u gornjoj je trećini među razvijenim zemljama. "Naročito smo loši kad je u pitanju pušenje, a poznato je da je svaki četvrti karcinom povezan s pušenjem", kazao je ministar. U Hrvatskoj postoje tri programa screeninga - za rak dojke, vrat maternice i rak debelog crijeva, a ministar ističe kako bi se samo povećanjem odaziva na screening dojke sa sadašnjih oko 60 posto na 80 posto u Hrvatskoj godišnje spasilo 3000 života.

U ponedjeljak su i Koalicija udruga u zdravstvu (KUZ) i platforma Onkologija.hr u povodu Svjetskog dana borbe protiv raka predstavile istraživanje u sklopu kojeg će oboljele od raka

i članove njihovih obitelji u 12 zemalja istočne Europe, uključujući i Hrvatsku, ispitati o očekivanim ishodima onkološkog liječenja i skrbi. Prvo regionalno istraživanje o očekivanim ishodima onkološkog liječenja i skrbi za pacijente pokrenuto je u suradnji s udrugama oboljelih od raka iz Poljske, Slovačke, Češke, Mađarske, Slovenije, Srbije, Bosne i Hercegovine, Rumunjske, Bugarske, Makedonije i Albanije.

Predsjednik KUZ-a Ivica Belina istaknuo je na konferenciji za novinare da u Srednjoj i Istočnoj Europi još ne postoje podatci o ishodima liječenja koje pacijenti smatraju važnima te da se takvi podatci preslikavaju na tu regiju iz Zapadne Europe. **H ■**

Ivica Belina, Sanja Karabatić, Vesna Ramljak i Stjepo Pleštinia

SAMO JE MAĐARSKA LOŠIJA OD NAS

Predsjednica udruge Europa Donna Hrvatska Vesna Ramljak upozorila je da se u društvu moraju učiniti znatne promjene kad bi se poboljšao odnos partnera, obitelji, poslodavaca i državnih ustanova prema ženama oboljelim od raka dojke. "To je preduvjet za poboljšanje kvalitete života žena oboljelih od raka dojke", istaknula je Ramljak. Hrvatska je pri samom vrhu zemalja Europske unije po broju oboljelih i umrlih od raka. Samo Mađarska ima veću smrtnost od Hrvatske.

foto vijest

"DOSTA JE REZOVA, KULTURA NIJE ROBA"

Ispred zgrade Ministarstva kulture u ponedjeljak je održan prosvjed "Dosta je rezova", a organizatori ističu kako su na taj način željeli iskazati višegodišnje nezadovoljstvo zbog smanjivanja sredstava za kulturu i netransparentnosti njihove dodjele. Nezadovoljstvo je, ističu, kulminiralo nakon izlaska rezultata Poziva za predlaganje programa javnih potreba u kulturi za 2019. Okupilo se stotinjak prosvjednika poručivši kako kultura nije roba i zatraživši povećanje proračuna za kulturu. **D.Pav.**

Marko MANDIĆ

Istraživanje Eurosta, temeljeno na online anketi provedenoj u članicama Europske unije krajem protekle godine, donijelo je neke zanimljive rezultate u kontekstu digitalizacije posla i svih promjena koje su nove tehnologije donijele radnicima. Prije svega, u istraživanju je naglašeno kako je 87 posto stanovnika Europske unije u dobi od 16 do 74 godine početkom 2018. godine koristilo internet najmanje jednom u posljednjih 12 mjeseci, a u prosjeku 71 posto zaposlenih Europljana u obavljanju posla koristilo je računala, pametne telefone, tablete ili druge prijenosne uređaje. Naposljetku, 16 posto zaposlenih Europljana, koji koriste internet, u tom je razdoblju promijenilo poslovne obveze zbog novih softvera i kompjutorske opreme, dok ih je 29 posto moralo dodatno naučiti koristiti ove segmente.

Napredak

Kako se u tu priču uklopila Republika Hrvatska i u kolikoj se mjeri domaći radnici informatički obrazovani kako bi mogli pratiti kolege iz razvijenijih članica Europske unije? Naime, dok računala i računalnu opremu pri obavljanju posla koristi u prosjeku 74 posto Europljana, u Hrvatskoj je riječ o samo 69 posto radnika, koji internet u najvećoj mjeri (60 %) koriste za razmjenu elektronske pošte i unošenje informacija u baze podataka. Najgore stanje je u kategoriji korištenja aplikacija za primanje zadataka ili uputa pri obavljanju posla, gdje naspram prosjeka EU-a od 22 posto, samo tri posto Hrvata koristi tu prednost digitalnog doba.

Trenutno stanje digitalizacije u Hrvatskoj, uz zanimljive procjene domaćeg tržišta, predstavio nam je stručnjak iz tvrtke Kadrovi d.o.o., servisa koji klijentima pruža rješenja u vođenju ljudskih resursa. "Digitalno doba ubrzava procese u poslovanju i daje mogućnost istraživanja tržišta kako bi poduzetnici lakše donosili presudne odluke. Naravno, potrebno je da svaki radnik bude informatički obrazovan zato što time podiže svoje kompetencije i postiže pregovaračku poziciju na tržištu rada jer danas radnici u većoj mjeri biraju poslodavca, a prije je bilo obrnuto - podsjeća Petar Lovrić, direktor tvrtke Kadrovi, ujedno i bivši predsjednik Hrvatske udruge poslodavaca, s dugogodišnjim iskustvom na domaćem tržištu rada. Tako u kontekstu računalne opreme Lovrić ukazuje kako se ona u Hrvatskoj ipak koristi u dovoljnoj mjeri, ali smatra kako je uvijek nužno poznavanje i strukovnih predmeta, jer puko korištenje tehnologije neće uvijek pomoći u pravilnom donošenju odluka na svakom radnom mjestu. Međutim, domaće je gospodarstvo ostvarilo značajan napredak upravo u digitalnom doba.

Informatičke tehnologije su u posljednjih 20 godina najviše koristile hrvatskom turizmu zbog web-platforni za iznajmljivanje apartmana i smještajnih jedinica jer smo izlaskom na mrežu postali dio tržišta od 7,5 milijardi potrošača. No i ostale industrije su se unaprijedile

KAKO JE DIGITALNO DOBA PROMIJENILO POSLOVE?

Mlađe su generacije informatički obrazovane, ali i starijim radnicima treba omogućiti učenje

Najviše koristi od informatičkih tehnologija imaju turizam i bankarstvo

Petar Lovrić
tvrtka Kadrovi

Informatičke tehnologije su u posljednjih 20 godina najviše koristile hrvatskom turizmu zbog web-platforni za iznajmljivanje apartmana i smještajnih jedinica jer smo izlaskom na mrežu postali dio tržišta od 7,5 milijardi potrošača. No i ostale industrije su se unaprijedile

u posljednjih 20 godina najviše koristile upravo hrvatskom turizmu zbog web-platforni za iznajmljivanje apartmana i smještajnih jedinica jer smo izlaskom na mrežu po-

stali dio tržišta od 7,5 milijardi potrošača. No i ostale industrije su se unaprijedile pa se mogu izdvojiti fiskalizacija u ugostiteljstvu, koja je pomogla u robnom i materijalnom poslovanju te izvještajima o prometu, a tu su i internet-bankarstvo, regrutacija i selekcija radnika preko interneta, te metaloprerađivačka industrija i industrija proizvodnje pločastog namještaja, gdje radnici u velikoj mjeri koriste autonomne CNC tečajevne - napominje direktor tvrtke Kadrovi zaključujući kako su se u ovim sektorima najbolje snašle upravo u mladoj generaciji, koje su praktički od rođenja informatički obrazovane, dok oni stariji, koji su se pronašli na sa-

mom prijelazu u digitalno doba, često nisu imali prilike ulagati u svoje informatičko obrazovanje zbog nižih dohoda.

Prilagodba i učenje

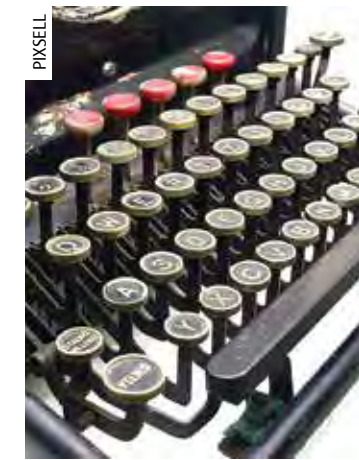
- Stariji se radnici mogu i žele informatički obrazovati, ali država i poslodavci moraju više ulagati u njihovu pismenost jer oni sami ne mogu financirati skupe tečajevne i prepoznati što bi im bilo najkorisnije. Upravo zato je za njih nemoguće obrazovati se preko interneta jer nemaju osnovna znanja za praktički od rođenja informatički obrazovane, dok oni stariji, koji su se pronašli na sa-

rava Lovrić podsjećajući kako zbog današnjih specifičnih informatičkih sučelja softvera i hardvera zaposlenici nisu nikako u mogućnosti znati sve o računalima i računalnim opremama.

Takav stav zauzima i Darko Jerković, jedan od najstarijih članova redakcije Glasa Slavonije, naglašavajući kako se digitalno doba prilagodio samo u mjeri u kojoj može koristiti blagodat tehnologije, koja mu je omogućila pragmatičnije i efikasnije obavljanje posla, pa zaključuje da se informatički može prilagoditi svatko, a nema ambicija da mora znati baš sve. - Kada sam došao u Glas Slavonije, sredinom 90-ih, imali smo stara, kabasta računala,

NAJBOLJI SKANDINAVCI

Kako su pokazali podatci koje je objavio europski statistički ured, korištenje ICT opreme u poslovne svrhe najzastupljenije je u Nizozemskoj i skandinavskim zemljama, gdje devet od 10 zaposlenika uspješno koristi nove tehnologije, dok radnici u Rumunjskoj (36 posto) i Bugarskoj (47 posto), najmanje među Europljanima, koriste računalnu opremu.

POSLOVI IZUMIRU

Mirna Škaljac, konzultantica za ljudske resurse u tvrtki Kadrovi d.o.o., ukazala nam je kako će za dvadesetak godina neka radna mjesta izumrijeti jer računala, umjetna inteligencija, pa čak i roboti, već danas uspješno zamjenjuju ljudsku radnu snagu, pa je nužno da se svi radnici konstantno obrazuju, usavršavaju, ali i pripremaju mlade naraštaje na sve tehnološke novitete. "U Hrvatskoj danas nitko više ne organizira edukacije stjecanja vještine pisanja na tipkovnici s deset prstiju, jer je to minimalno znanje koje svaki radnik danas mora imati. Prema mom iskustvu, ipak postoji tolerancija poslodavaca za učenje mladih radnika na računalo kod starijih zaposlenika, ali i netolerancija za potpuno nepoznavanje, jer danas svatko mora znati napisati e-mail ili tekst u Wordu, a ne mora nužno poznavati napredne funkcije programa Excell, treba se snalaziti na internetu i doći do informacije kada je to potrebno na radnom mjestu", zaključuje Mirna Škaljac.

ali smo imali i pisaae strojeve, koje su koristili oni nevinim tehnologijama. Naravno, među njima sam bio i ja, pa sam tekstove "kuckao" na pisaaim strojevima i predavao ih urednicima. No kasnije smo se, početkom novog tisućljeća, i mi amateri morali prilagoditi tehnologijama koje su nam olakšale posao, pa čak i razmišljanje, a pisaai strojevi, na sveopće zadovoljstvo, počeli su odlaziti u rotarnicu povijesti - otkriva kolega Jerković zaključujući kako danas jednostavno ne može zamisliti svoj posao bez računala i interneta jer je u uređenom svijetu raditi u novinama postala čista uroda, bar u operativnom smislu. ■

TURISTIČKO VIJEĆE

Traže se šefovi ureda HTZ-a u Britaniji i Koreji

Turističko vijeće HTZ-a na svojoj je sjednici u ponedjeljak odlučilo ponoviti natječaj za izbor direktora predstavništava HTZ-a u Velikoj Britaniji i Južnoj Koreji. Natječaj se planira realizirati u sljedećih mjesec dana, a pritom bi se otvorilo i mjesto direktora u Los Angelesu. "Nakon odličnih rezultata u turističkoj 2018. godini nastavljamo s našim aktivnostima i programima namijenjenima povećanju prepoznatljivosti Hrvatske kao cjelodijelne destinacije. Kada je o izboru predstavnika HTZ-a riječ, radi se o nama važnim tržištima te očekujemo kako će se na natječaj koji slijedi javiti najstručniji kompetentni ljudi, jer je riječ o vrlo atraktivnim poslovnim pozicijama. Predstavništva HTZ-ovih ureda u brojnim državama usmjereni su prije svega na promotivne aktivnosti i pozicioniranje naše zemlje na inozemnom tržištu", izjavio je ministar turizma Gari Cappelli. Prema podatcima sustava eVizitor, u 2018. broj dolazaka porastao je za 7 posto, a broj noćenja porastao za 4 posto. Od ukupnog broja dolazaka broj

dolazaka stranih turista porastao je za 6 posto, a broj dolazaka domaćih turista bio je veći 9 posto. Broj noćenja stranih turista porastao je za 4 posto, a domaćih za 5 posto. Direktor HTZ-a Kristijan Staničić istaknuo je kako je u tijeku intenzivno predstavljanje Hrvatske turističke ponude na sajmovima i prezentacijama diljem svijeta. **D.Pav. ■**

IZMJENA ZAKONA?

Službenici traže bolje zaštitu

Sindikati državnih i lokalnih službenika i namještenika Hrvatske u ponedjeljak je u povodu učestalih napada na službene osobe predložio da se u Kazneni zakon ne ubacuju poimence sve posebne skupine službenika, nego da se provede njegova redukcija tako da se definiraju isključivo prisila i napad na službenu osobu, a pod službenom osobom razumijevaju se sve osobe koje obavljaju javnu službu. Sindikat također predlaže da se građanima koji napadnu službene osobe počnu izricati egzemplarne kazne, koje će javnosti poslati poruku da se napadi neće tolerirati. Također, smatraju da treba razmisliti i o tome treba li jačati stalno rastuću vojku zaštitara ili ulagati u policiju, kao jedino ovlašteno redarstveno državno tijelo. Sindikat u pripojenju ističe da u Kaznenom zakonu već postoje posebne odredbe koje definiraju prisilu prema pravodudnom dužnosniku, prisilu prema zdravstvenom radniku, prisilu prema službenoj osobi i napad na službenu osobu, koji se događa samo kad se napadne vojna osoba, policijski službenik, vojni policajac ili zatvorski čuvar. **H ■**

POLICAJCI POD "ROTIRKOM" IZAZVALI PROMETNU NESREĆU

Prometna struka: Ni policija ne smije prolaziti kroz crveno svjetlo

Jedna osoba teško je ozlijeđena u nedjelju u Novom Zagrebu u naletu policijskog vozila koje je s uključenom "rotirkom" ušlo u križanje na crveno svjetlo i udarilo u drugi automobil, zbog čega prometna struka upozorava da takvu praksu treba prekinuti, jer prema Zakonu o sigurnosti prometa na cestama čak i vozila s pravom prednosti prolaske moraju na semaforu pričekati zeleno.

"Policija može prekoraciiti brzinu, prijeći preko pune crte i sve drugo, ali ne i proći kroz crveno, jer ne možete reći da spašava te jednu osobu kojoj život visi o koncu i ubiti troje djece", rekao je Hini profesor s Fakulteta prometnih znanosti Željko Marušić.

Zakon o sigurnosti prometa na cestama jasno definira da crveno svjetlo znači zabranu prolaske za sva vozila i tu nema izuzetaka, kaže Marušić, naglašavajući da ni vozila Hitne pomoći, vatrogasna i policije ne smiju na crveno prolaziti kroz križanje. "To je logično, jer ne može biti prioritet zbog bilo koje koristi ili spašavanja da se ugrožava i izaziva još veća pogibao", kazao je Marušić, prema kojem je crveno svjetlo najvažnija značajka Zakona. Čak i u ekstremnim slučajevima, kad Hitna pomoć vozi osobu kojoj su bitne sekunde ili policija hvata bjegunca koji prijeti teškom ugrozom, ne smije se proći kroz crveno svjetlo,

jer se time riskira još veća pogibao, mišljenje je tog prometnog stručnjaka. Marušić kaže da je jako opasno napraviti iznimku jer je tanka linija između života i smrti. "Ne smije biti izuzetaka jer bi to bio uvod u prometnu anarhiju", zaključuje. Prometni stručnjak upozorava i na potrebu stupnjevitog kažnjavanja prolaske kroz crveno svjetlo s obzirom na to da se prve dvije-tri sekunde od paljenja crvenog odnose na sigurnosno vri-

Policija je izrazila žaljenje zbog prometne nesreće i zaveljela gospodi brz oporavak

jeme dok se ne upali zeleno u poprečnom smjeru. "Tko prode u četvrti, petoj sekundi i poslije, to je pokušaj ubojstva, to bi trebalo kažnjavati s 12 kaznenim bodova i izravnim poništavanjem vozačke dozvole", zaključuje. Kako navode iz MUP-a, policija uvijek postupa u dobroj vjeri pružanja žurne intervencije na traženje građana te je na svakom policijskom službeniku teret da u tom trenutku donese pravilnu odluku. Nažalost, u ovom je slučaju došlo do prometne nesreće, zbog čega nam je iznimno žao te koristimo priliku gospodi zaželjeti brz oporavak, kažu. **H ■**